

Obaveštenja uz Zakon o pomoći žrtvama

1. Zakon o pomoći žrtvama - šta je to?

Savezni zakon o pomoći žrtvama krivičnih dela (ZPŽ) od 23. marta 2007. godine (Zakon o pomoći žrtvama, sistematska zbirka 312.5) zamenjuje 1. januara 2009. godine dosadašnji Zakon o pomoći žrtvama od 4. oktobra 1991. godine. Cilj ovog zakona je da se žrtvama krivičnih dela pruži delotvorna pomoć, te da se poboljša njihov pravni položaj. Time je obuhvaćeno sledeće:

- pružanje stručnih saveta, briga i pomoć
- zaštita žrtve i zastupanje njenih prava tokom krivičnog postupka
- primerena odšteta i obeštećenje

2. Na koga se odnosi Zakon o pomoći žrtvama?

Zakon predviđa pružanje pomoći svakome čiji je telesni, polni ili psihički integritet neposredno ugrožen nekim krivičnim delom (žrtva), i to bez obzira na to da li je počinitelj krivičnog dela otkriven ili ne, te da li se protivzakonito ponašao ili ne (čl. 1 ZPŽ-a). Krivičnim delima smatraju se telesna povreda, ubistvo, silovanje, seksualna prisila i seksualno izrabljivanje, teška pretnja i prisila, oduzimanje slobode, otmica talaca, saobraćajne nesreće sa povredama i smrtnim ishodom. Ovom definicijom nisu obuhvaćeni povreda časti, nasilno ponašanje, krađa ili prevara, jer ova krivična dela ne povlače za sobom neposredno ugrožavanje ljudskog integriteta. Bliski srodnici žrtve (bračni partner, životni saputnik, roditelji ili deca) izjednačeni su sa žrtvom po pitanju savetovanja. Oni imaju samo ograničena prava na odštetu i obeštećenje i moraju sami ukazati na svoja prava i izboriti se za njih.

3. Kakva prava uživa žrtva?

Savetovanje i podrška

Žrtve imaju pravo na besplatne savete u nekom od zvaničnih savetovaništa. U tim službama biće ugroženim osobama pružena ili posredovana medicinska, psihološka, socijalna, novčana i pravna pomoć. Ona može biti neposredna ili obuhvatati dugotrajne mere pomoći. U savetovaništima se mogu dobiti najvažnija obaveštenja o pomoći žrtvama. Neposrednom pomoći smatra se npr. obezbeđenje smeštaja, posredovanje primarne pravne pomoći ili hitna novčana pomoć. No, najčešće neposredna pomoć nije dovoljna da se prebrode posledice situacije u koju je dospela žrtva. U tom slučaju preuzimaju se troškovi za provođenje dugotrajnih mera od strane trećih lica (psihoterapija, pravno zastupanje, pomoć porodici), a već prema Vašem materijalnom stanju (uračunavajući Vaša primanja i imovinu). O takvoj vrsti pomoći odlučuje Služba za zdravlje i socijalna pitanja na osnovu odgovarajućeg zahteva.

Prava u pravnom postupku

Žrtva u svakom slučaju ima bolju pravnu zaštitu ako se protiv počinioca krivičnog dela (bez obzira na pol) povede krivični postupak. Žrtva može izričito zahtevati da ...

- krivično veće zaseda bez prisustva javnosti;
- tokom krivičnog postupka ne bude susreta sa počiniocem;
- je prilikom saslušanja kao svedoka ili davanja izjava prati osoba od poverenja.
- je u slučaju krivičnog dela protiv rodnog integriteta sasluša osoba istog pola. Žrtva krivičnog dela može odbiti odgovor na pitanja koja zadiru u njenu intimnu sferu.

Odšteta i obeštećenje

Žrtva i njeni bliski srodnici imaju pravo na odštetu za pretrpljenu štetu u slučaju ugrožavanja žrtve i njene smrti (čl. 19 ZPŽ-a). Time nije obuhvaćena materijalna šteta. Pod određenim okolnostima može se podneti zahtev za odštetni predujam (čl. 21 ZPŽ-a). Ukoliko težina delikta to opravdava, imaju žrtva i njeni bliski srodnici pravo na obeštećenje (naknadu za pretrpljenu patnju).

Zahtevi za odštetu i obeštećenje moraju se podneti u **roku od pet godina nakon izvršenja** krivičnog dela, inače nastupa zastara prava na pomoć (čl. 25 ZPŽ-a). U tom slučaju je nadležan kanton na kome je počinjeno krivično delo (čl. 26 ZPŽ-a). Ne postoji pravo na odštetu i obeštećenje ukoliko je krivično delo počinjeno u inostranstvu (čl. 3 ZPŽ-a).

4. Kako da postupa žrtva krivičnog dela?

Žrtva krivičnog dela treba neposredno nakon krivičnog dela da pozove telefonski broj 117 i obavesti policiju o nemilom događaju ili da se obrati najbližoj policijskoj stanici. Tokom saslušanja saopštiće Vam policijski službenici najvažnije informacije u vezi sa Zakonom o pomoći žrtvama, a takođe i adrese savetovališta za žrtve krivičnih dela u kantonu Schwyz. Van radnog vremena savetovališta možete se obratiti anonimnom telefonskom savetovalištu „Pružena ruka“ (Dargebotene Hand) na telefon broj 143. Žrtva krivičnog dela može se i neposredno nakon krivičnog dela obratiti ma kojem zvaničnom savetovalištu.

Opferhilfe

Beratungsstelle Kanton Schwyz
Gotthardstrasse 61a
6410 Goldau

Tel. 0848 821 282

Fax 041 857 07 43

opferhilfes@arth-online.ch

www.arth-online.ch/opferhilfe